

HAVARIJNÉ PLÁNOVANIE

OSNOVA

- havárie
- ciele a postupy havarijného plánovania
- havarijné plánovanie v Slovenskej republike
 - prevencia závažných priemyselných havárií
 - prevencia jadrových havárií
 - ochrana pred povodňami
 - ochrana pred požiarimi

HAVÁRIE

Havária

je udalosť, ktorá vážne ohrozila životy a zdravie osôb, prevádzku, činnosť prípadne rozvoj organizácie alebo ktorá spôsobila škodu na majetku organizácie prevyšujúcu stanovenú finančnú hodnotu

(Zákon NR SR č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva)

Porucha

je poškodenie technického zariadenia, ktoré spôsobilo zastavenie alebo obmedzenie prevádzky, pričom vznikla škoda v stanovenom finančnom rozpätí.

HAVÁRIE

Účinky havárií:

- priame alebo nepriame
- s okamžitými alebo s oneskorenými následkami

Objekty následkov:

- ľudia, rastliny a živočíchy
- pôda, voda, vzduch a prírodné prostredie ako celok
- všetky predchádzajúce prvky alebo ich kombinácie
- hmotné statky a kultúrne dedičstvo, vrátane historických pamiatok

HAVÁRIE

Typy havárií s osobitnou pozornosťou:

- závažné priemyselné havárie
- jadrové havárie a mimoriadne udalosti s ionizujúcim žiarením
- havárie informačných a bezpečnostných systémov
- havárie vo vojenských zariadeniach
- havárie vodohospodárskych diel a vodných zdrojov
- havárie pri preprave nebezpečných vecí a tovarov
- náhodné uvoľnenie geneticky modifikovaných organizmov
- havárie spôsobené činnosťami v morskom prostredí vrátane prieskumu alebo využívania morského dna
- úniky ropy alebo iných škodlivých a nebezpečných látok

CIELE A POSTUPY HAVARIJNÉHO PLÁNOVANIA

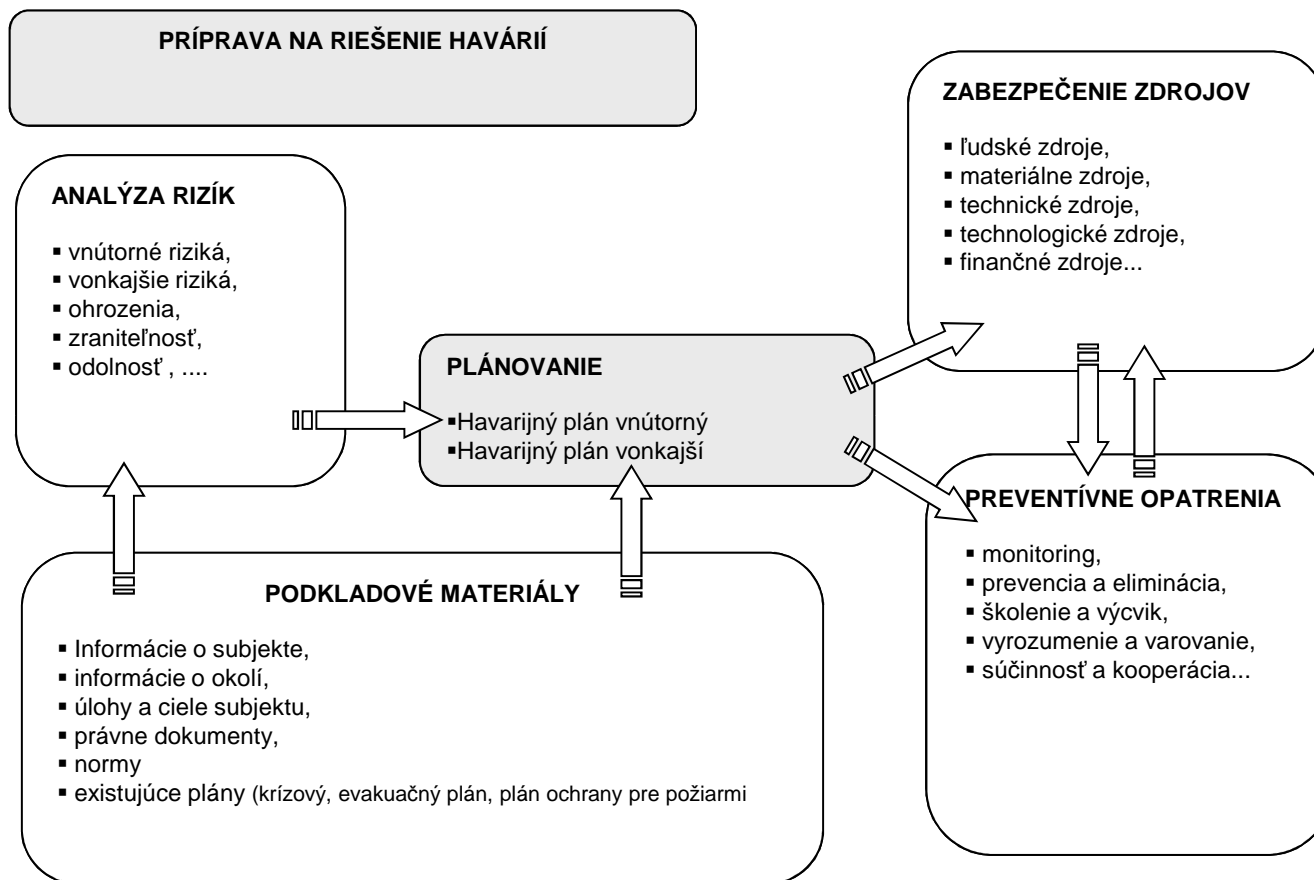
Havarijné plánovanie

je súbor opatrení na zisťovanie, prevenciu, elimináciu a zdoľávanie nehôd a havárií prírodného, technického, technologického, radiačného, environmentálneho, epidemiologického, epizootického, epifitického charakteru vrátane únikov nebezpečných látok do životného prostredia pri ich používaní, preprave a skladovaní.

Hlavný cieľ

- ochrana života, zdravia občanov
- ochrana životného prostredia, kultúrnych hodnôt
- ochrana majetku

CIELE A POSTUPY HAVARIJNÉHO PLÁNOVANIA

CIELE A POSTUPY HAVARIJNÉHO PLÁNOVANIA

Havarijný plán

je špecifický plánovací dokument obsahujúci súbor organizačných a technických opatrení a dokumentovaných postupov (typových plánov) potrebných na zdolávanie havárie alebo zmierňovanie jej následkov, ktorý musí obsahovať:

- opatrenia na prevenciu havarijných udalostí
- monitoring a vyhodnocovanie rizikových faktorov
- vyzrozumievanie a varovanie- vlastných pracovníkov
 - organizácií a osôb v okolí organizácie
 - orgánov krízového riadenia štátnej správy a samosprávy
- zabezpečenie zdrojov na
 - prevenciu a riešenie havarijných udalostí
 - záchranu a prežitie osôb
 - minimalizáciu škôd na majetku a činnosti organizácie
 - obnovu činnosti organizácie

CIELE A POSTUPY HAVARIJNÉHO PLÁNOVANIA

Obsah havarijného plánu

- všeobecná časť
(charakteristika a popis organizácie)
- analýza a vyhodnotenie vnútorných a vonkajších rizík
- havarijný manažment organizácie
- zdroje na prevenciu a riešenie havarijných udalostí
(ľudské zdroje, financie, materiál, technika, spojenie....)
- plány konkrétnych činností na jednotlivé špecifické opatrenia
(vyrozumenie, varovanie, ukrytie, evakuácia)
- typové plány na riešenie vytypovaných havarijných udalostí

CIELE A POSTUPY HAVARIJNÉHO PLÁNOVANIA

Rozdelenie havarijných plánov

- národné
- vonkajšie
- vnútorné

CIELE A POSTUPY HAVARIJNÉHO PLÁNOVANIA

Medzinárodné legislatívne normy v oblasti havarijného plánovania

- Smernica Rady č.96/82/ES o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií zahŕňajúcich nebezpečné látky (SEVESO II)
- Rozhodnutie rady č.87/600/Euroatom o vytvorení súboru opatrení spoločenstva pre rýchlu výmenu informácií v prípade rádiologickej havarijnej situácie
- Smernica Rady č.89/600/Euroatom o informovaní všeobecnej verejnosti o opatreniach na ochranu zdravia, ktoré je potrebné uplatniť a krokoch, ktoré je potrebné uskutočniť v prípade rádiologickej havarijnej situácie
- Dohovor EHK OSN o cezhraničných účinkoch priemyselných havárií presahujúcich štátne hranice
- Dohovor Medzinárodnej organizácie práce č.174 o prevencii veľkých priemyselných nehôd

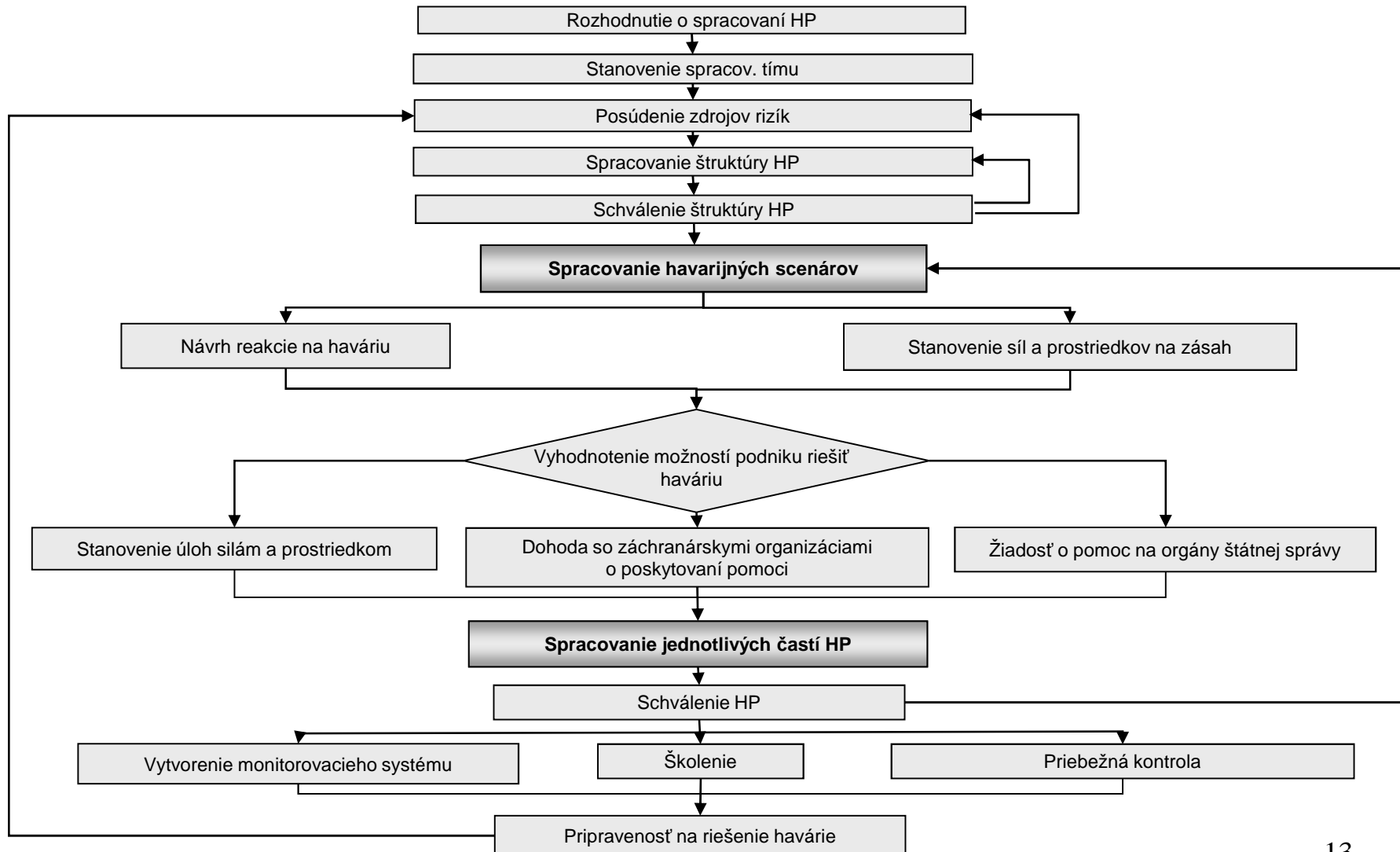
HAVARIJNÉ PLÁNOVANIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Nemá v Slovenskej republike spoločný teoretický základ, ale je riešené s odvolávaním sa na legislatívu Európskej únie s dôrazom na:

- závažné priemyselné havárie (najrozpracovanejší)
- jadrové havárie (najrozpracovanejší)
- havárie v odpadovom hospodárstve
- havárie vo vodnom hospodárstve
- havárie zo znečistenia ovzdušia
- havárie požiarneho charakteru
- havárie informačných a bezpečnostných systémov
- havárie pri preprave nebezpečných látok.....

Každý typ je spracovaný samostatne

HAVARIJNÉ PLÁNOVANIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

PREVENCIA ZÁVAŽNÝCH PRIEMYSELNÝCH HAVÁRIÍ

havarijné plánovanie

- dôležitý systémový nástroj na riešenie závažných priemyselných havárií a na obmedzovanie ich následkov na život a zdravie ľudí, životné prostredie a majetok
- právny základ v SR:
 - Zákon NR SR č.261/2002 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií
 - Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č.490/2002 Z.z. o bezpečnostnej správe a havarijnom pláne

PREVENCIA ZÁVAŽNÝCH PRIEMYSELNÝCH HAVÁRIÍ

Poslanie havarijného plánu:

- zabezpečiť včasnú a adekvátnu reakciu na bezpečnostnú hrozbu závažnej priemyselnej havárie alebo na vzniknutú závažnú priemyselnú haváriu a na jej zdolanie
- zabezpečiť vykonanie opatrení potrebných na zaistenie bezpečnosti a ochrany života a zdravia ľudí, životného prostredia a majetku pred následkami závažnej priemyselnej havárie a na obmedzenie týchto následkov
- zabezpečiť potrebnú informovanosť zamestnancov, dotknutej verejnosti, ako aj príslušných orgánov a iných subjektov, s ktorých súčinnosťou sa uvažuje
- zabezpečiť umožnenie obnovy (sanácie) životného prostredia poškodeného závažnou priemyselnou haváriou

PREVENCIA ZÁVAŽNÝCH PRIEMYSELNÝCH HAVÁRIÍ

Rozdelenie havarijného plánu:

- všeobecná časť
 - všeobecné údaje o podniku a jeho okolí
 - osobitné údaje o podniku
- pohotovostná časť
 - plán vyrozumenia a zvolania
 - zoznam vedúcich zamestnancov
 - opis zdrojov nebezpečenstva
 - zoznam a údaje o vybraných nebezpečných látkach
 - zoznam objektov
 - zoznam a rozmiestnenie síl a prostriedkov
 - pokyny na správanie sa zamestnancov
- operatívna časť
 - scenáre reprezentatívnych druhov závažných havárií

PREVENCIA JADROVÝCH HAVÁRIÍ

havarijné plánovanie

- súbor opatrení na zaistovanie a zdoľovanie nehôd a havárií jadrových zariadení a na zaistovanie a zdoľovanie úniku rádioaktívnych látok do životného prostredia pri používaní a preprave jadrových materiálov alebo odpadov.
- právny základ v SR:
 - Zákon NR SR č.130/1998 Z.z. o mierovom využívaní jadrovej energie
 - Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č.245/1999 Z.z. o havarijnom plánovaní pre prípad nehody a havárie na jadrovom zariadení

PREVENCIA JADROVÝCH HAVÁRIÍ

Druhy havarijných plánov

- Národný havarijný plán
- Havarijný plán jadrového zariadenia
- Plán ochrany obyvateľstva
- Havarijný dopravný poriadok

PREVENCIA JADROVÝCH HAVÁRIÍ

Druhy havarijných plánov

- **Národný havarijný plán**
- Havarijný plán jadrového zariadenia
- Plán ochrany obyvateľstva
- Havarijný dopravný poriadok

Obsahuje kompetencie, povinnosti a rozsah spolupráce jednotlivých orgánov štátnej správy a organizácií zahrnutých do štruktúry havarijného plánovania

PREVENCIA JADROVÝCH HAVÁRIÍ

Druhy havarijných plánov

- Národný havarijný plán
 - **Havarijný plán jadrového zariadenia**
 - Plán ochrany obyvateľstva
 - Havarijný dopravný poriadok
-

Obsahuje plánované opatrenia na území jadrového zariadenia a väzbu na plán ochrany obyvateľstva a popisuje:

- systém klasifikácie udalosti
- postup hodnotenia
- reakcie na havárie a zodpovednosť určených pracovníkov v jej priebehu
- systém vyrozumienia a varovania obyvateľstva a personálu JZ
- ochranné opatrenia a spôsoby ich zavedenia
- plán zdravotníckych opatrení
- zásady obnovy
- spolupracujúce externé organizácie a orgány
- systém prípravy personálu a členov organizácie havarijnej odozvy
- spôsoby osvedy a informovania verejnosti

PREVENCIA JADROVÝCH HAVÁRIÍ

Druhy havarijných plánov

- Národný havarijný plán
 - Havarijný plán jadrového zariadenia
 - **Plán ochrany obyvateľstva**
 - Havarijný dopravný poriadok
-

Obsahuje opatrenia na ochranu obyvateľstva, zdravia, majetku a životného prostredia v oblasti ohrozenia v prípade rizika úniku rádioaktívnych látok alebo ich úniku do okolia jadrového zariadenia a väzbu na vnútorný havarijný plán.

PREVENCIA JADROVÝCH HAVÁRIÍ

Druhy havarijných plánov

- Národný havarijný plán
 - Havarijný plán jadrového zariadenia
 - Plán ochrany obyvateľstva
 - **Havarijný dopravný poriadok**
-

Je spracovávaný na účely prepravy a dopravy jadrového paliva a obsahuje opatrenia v prípade úniku rádioaktívnych látok alebo ich úniku do okolia v súvislosti s prepravou rádioaktívnych látok alebo odpadov.

Spracováva ich:

- prevádzkovateľ jadrového zariadenia - preprava po komunikáciách v jeho správe
- železniční prepravcovia - na prepravu po tratiach ŽSR

OCHRANA PRED POVODŇAMI

havarijné plánovanie

- súbor technických opatrení a organizačných opatrení na predchádzanie vzniku povodne a na zmiernenie jej následkov
- právny základ v SR:
Zákon NR SR č.666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami

OCHRANA PRED POVODŇAMI

Opatrenia pred povodňami

- povodňový plán
- povodňové hliadky
- predpovedná a hlásna služba
- varovná povodňová služba
- hliadková služba
- povodňové zabezpečovacie práce
- povodňové záchranné práce

OCHRANA PRED POVODŇAMI

Opatrenia pred povodňami

• povodňový plán

dokument organizačného a technického charakteru obsahujúci úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy ochrany pred povodňami zložený z:

- povodňového plánu zabezpečovacích prác
- povodňového plánu záchranných prác

Orgány štátnej správy na úseku ochrany pred povodňami:

- Ministerstvo životného prostredia SR
- krajské úrady životného prostredia
- obvodné úrady životného prostredia
- obce

OCHRANA PRED POVODŇAMI

Opatrenia pred povodňami

• povodňový plán zabezpečovacích prác

Obsahuje technické a organizačné opatrenia na ochranu pred povodňami na vodných tokoch, vodných stavbách a na iných objektoch na vodných tokoch v inundačných (záplavových) a zátopových územiach na uvoľnenie a obnovenie voľného prietoku vodného toku.

Vypracovávajú ich:

- správcovia vodných tokov
- správcovia produktovodov zasahujúcich do vodných tokov
- vlastníci, správcovia alebo užívatelia vodných stavieb a zariadení pri vodných tokoch a vodných nádržiach
- zhotovitelia stavieb na vodných tokoch počas ich výstavby

OCHRANA PRED POVODŇAMI

Opatrenia pred povodňami

- **povodňový plán záchranných prác**

Obsahuje technické a organizačné opatrenia na záchranu životov, zdravia a majetku v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne a po povodni v bezprostredne ohrozených alebo už zaplavených územiach

Vypracovávajú ich:

- krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- obce v nadväznosti na povodňové plány zabezpečovacích prác

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

havarijné plánovanie

- súbor technických opatrení a organizačných opatrení na predchádzanie vzniku požiarov a na zmiernenie jej následkov
- právny základ v SR:
 - Zákon NR SR č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi
 - Vyhláška Ministerstva vnútra SR č.129/2002 Z.z. o požiarnej prevencii

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarimi

- požiarne štatút
- požiarne poriadok pracoviska
- požiarne poplachové smernice
- požiarne evakuačný plán
- požiarne kniha
- analýza nebezpečenstva vzniku požiaru
- zoznam objektov a prehľad miest so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru
- doklady o kontrole požiarotechnických zariadení a požiarne vodovodov
- údaje o požiaroch, príčinách ich vzniku, správy o výsledkoch vykonaných rozborov a o vykonaných opatreniach na úseku ochrany pred požiarimi
- dokumentácia o školení zamestnancov o ochrane pred požiarimi
- dokumentácia o odbornej príprave protipožiarne hliadok
- dokumentácia o činnosti hasičskej jednotky
- ďalšie doklady

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarimi

- **požiarny štatút**

základný dokument ochrany pred požiarimi, ktorý vypracováva technik požiarnej ochrany v spolupráci so príslušnými zodpovednými vedúcimi pracovníkmi, a ktorý obsahuje:

- organizačné usporiadanie ochrany pred požiarimi
- povinnosti jednotlivých organizačných zložiek pri plnení úloh ochrany pred požiarimi
- povinnosti štatutárneho orgánu na zabezpečenie ochrany pred požiarimi
- úlohy technika požiarnej ochrany, špecialistu požiarnej ochrany, hasičských jednotiek a protipožiarnych hliadok
- spôsob a lehoty vykonávania kontrol dodržiavania predpisov, vydaných príkazov, zákazov a pokynov na úseku ochrany pred požiarimi
- rozsah, lehoty a organizáciu školenia zamestnancov o ochrane pred požiarimi a formy overovania vedomostí
- rozsah, lehoty a organizáciu odbornej prípravy protipožiarnych hliadok
- spôsob zabezpečenia ochrany pred požiarimi v mimopracovnom čase, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarmi

- **požiarny poriadok pracoviska**
-

dokument ochrany pre pracoviská so zvýšeným nebezpečenstvom požiaru , ktorý vypracováva technik požiarnej ochrany v spolupráci so zodpovedným vedúcim pracoviska, a ktorý obsahuje:

- opis technologického postupu a charakteristiku nebezpečenstva vzniku požiaru na pracovisku
- požiarnotechnické charakteristiky spracúvaných a používaných surovín a materiálov a ich najvyššie prípustné množstvá na pracovisku
- požiadavky na pracovisko na zabezpečenie ochrany pred požiarmi
- zoznam miest a zariadení alebo ich častí so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo výbuchu a opatrenia na zamedzenie vzniku a šírenia požiaru
- osobitné povinnosti zamestnancov

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarimi

- **požiarne poplachové smernice**
-

dokument vymedzujúci povinnosti zamestnancov v prípade vzniku požiaru, ktorý vypracováva technik požiarnej ochrany, a ktorý obsahuje:

- povinnosti zamestnanca, ktorý spozoruje požiar, spôsob a miesto ohlásenia požiaru
- spôsob vyhlásenia požiarneho poplachu pre zamestnancov a hasičskú jednotku právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby
- povinnosti zamestnancov pri vyhlásení požiarneho poplachu, najmä pokyny o tom, v ktorých prípadoch majú zostať na svojich pracoviskách a v ktorých prípadoch ich majú opustiť, prípadne akým spôsobom sa majú podieľať na zdolávaní požiaru
- miesto, adresu a číslo telefónu
 - ohlasovne požiarov a hasičských jednotiek,
 - pohotovostnej služby elektrárne, plynárne, vodárne, liniek tiesňového volania,
 - právnických osôb a fyzických osôb zabezpečujúcich pohotovostné služby

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarimi

- **požiarny evakuačný plán**
-

dokument upravujúci organizáciu evakuácie osôb, zvierat zo zasiahnutých alebo ohrozených objektov, ktorý vypracováva technik požiarnej ochrany, a ktorý obsahuje :

- určenie zamestnancov, ktorí budú riadiť evakuáciu a miesto, z ktorého ju budú riadiť
- určenie zamestnancov a prostriedkov, pomocou ktorých sa bude evakuácia vykonávať
- určenie spôsobu evakuácie a ciest na evakuáciu
- určenie miesta, kde sa evakuované osoby, prípadne zvieratá budú sústredovať a určenie zodpovedného zamestnanca za kontrolu počtu evakuovaných
- spôsob zabezpečenia poskytnutia prvej zdravotnej pomoci postihnutým
- grafické vyznačenie evakuačných ciest v pôdorysoch jednotlivých podlaží objektu

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarimi

- **požiarna kniha**
-

dokument určený na záznamy o dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa ochrany pred požiarimi s dôrazom na:

- vykonané preventívne protipožiarne opatrenia
- zistené nedostatky
- spôsob odstránenia zistených nedostatkov
- vykonané cvičné požiarne poplachy
- kontrolu dokumentácie ochrany pred požiarimi

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarmi

- **dokumentácia o odbornej príprave protipožiarnych hliadok**
-

súbor dokumentov, ktorý schvaľuje štatutár subjektu alebo ním poverená osoba, a ktorý obsahuje:

- tematické plány
- časový rozvrh odbornej prípravy
- záznam o vykonaní odbornej prípravy

OCHRANA PRED POŽIARMÍ

Dokumentácia ochrany pred požiarmi

- **dokumentácia o školení zamestnancov o ochrane pred požiarmi**
-
-

súbor dokumentov, ktorý obsahuje :

- záznam o vykonanom školení
- výsledky overovania vedomostí vedúcich pracovníkov a osôb zabezpečujúcich ochranu pred požiarmi v mimopracovnej dobe s podpisom predsedu skúšobnej komisie

POUŽITÁ LITERATÚRA

Autor	Publikácia	ISBN	kapitola
Ladislav NOVÁK	Krízové plánovanie	80-8070-391-4	6

Vaše
otázky
prosím ?!?